

specifik og konkret forpligtelse, der udtrykkeligt påhviler den pågældende person. Det er endvidere en betingelse, at frihedsberøvelse er et egnet middel til at sikre opfyldelsen.

Indgreb efter artikel 5, stk. 1, litra b, kan kun ske med henblik på at fremtvinge opfyldelse af forpligtelsen, og det må antages at være i strid med bestemmelsen at frihedsberøve ud over det tidspunkt, hvor forpligtelsen er efterlevet. Det må derfor antages, at frihedsberøvelsen skal ophøre, når den forpligtelse, der søges gennemtvunget, er efterlevet.

Det bemærkes herved, at frihedsberøvelse efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 7, kan ske, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse. Frihedsberøvelsen foretages således for at gennemtvunge pligten efter udlændingelovens § 40, stk. 3, 1. pkt., til at meddele de nødvendige oplysninger i forbindelse med udsendelsen af landet. Formålet med frihedsberøvelsen er, at udlændingen skal medvirke til en afklaring af udsendelsesspørgsmålet. Frihedsberøvelsen skal ophøre, når udlændingen har bidraget med oplysninger til afklaring af, om udsendelse til hjemlandet eller et andet land er mulig.

Adgangen til frihedsberøvelse efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 7, må på den baggrund antages at være i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1, litra b.

Ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1, litra f, er det endvidere i overensstemmelse med konventionen at frihedsberøve en person, »mod hvem der tages skridt til udvisning«, jf. f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse i Chahal mod Storbritannien (dom af 15. november 1996).

Udlændingelovens § 36, stk. 7, finder alene anvendelse over for udlændinge, der har pligt til at udrejse af landet. På det tidspunkt, hvor en udlænding bliver frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36, stk. 7, vil det være ukendt for udlændingemyndighederne, om der er opstået grundlag for at udsende den pågældende af landet. Det kan således ikke udelukkes, at der på tidspunktet for pågribelse af udlændingen, efter at den pågældende gennem længere tid ikke har overholdt politiets bestemmelse om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 3, findes et aktuelt grundlag for udsendelse af landet.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis i tilknytning til artikel 5, stk. 1, litra f, kan frihedsberøvelse i udvisningssager kun retfærdig-

gøres i det omfang, sagen faktisk verserer, ligesom sagen ikke må trække i langdrag.

Det bemærkes hertil, at frihedsberøvelse efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 7, skal ophøre, når udlændingen har bidraget med oplysninger til afklaring af, om udsendelse til hjemlandet eller et andet land er mulig.

Adgangen til frihedsberøvelse i udlændingelovens § 36, stk. 7, må på den baggrund antages at være i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1, litra f.

Afgørelser om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, stk. 7, træffes i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde, således som det er en betingelse efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1.

6.4. Vurdering af gældende regler og praksis samt forslag til opstramning

I Folketingets vedtagelse nr. V 111 af 22. maj 2003 under Forespørgsel nr. F 56 om den tidligere irakiske hærchef, jf. Folketingstidende 2002/2003 FF, s. 9715, blev regeringen bl.a. opfordret til inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser yderligere at stramme regler og praksis for udlændinge på såkaldt tålt ophold, som er mistænkte for krigsforbrydelser. Samme opfordring fremgår af Folketingets Retsudvalgs beretning nr. 3 af 25. april 2003 om regeringens håndtering af sagen om den krigsforbrydermistænkte tidligere irakiske hærchef og dennes forsvinden.

Som anført ovenfor i afsnit 6.1. blev der i sommeren 2002 vedtaget en række udlændingeretlige regler om udlændinge på såkaldt tålt ophold, som bl.a. indebærer, at disse udlændinge pålægges meldepligt som udgangspunkt hver 14. dag hos politiet med henblik på løbende at sikre, at myndighederne er bekendt med de pågældendes opholdssted. Pålægges udlændingen at tage ophold i Center Sandholm, skal den pågældende som udgangspunkt melde sig hos politiet en gang hver uge. Overholdes meldepligten ikke gennem længere tid – f.eks. nogle måneder – kan udlændingen frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 36, stk. 7.

Formålet med udlændingelovens regler vedrørende udlændinge på såkaldt tålt ophold er ikke at straffe de pågældende eller at sikre de pågældendes tilstedeværelse med henblik på en eventuel retssag. Reglerne herom findes i straffeloven og i retsplejeloven. Formålet med udlændingelovens regler er derimod at sikre grundlaget for, at de pågældende udlændinge kan udsendes af landet, så snart dette er muligt.